

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

NAZIV RADIONICE/RADIONICA: Etno radionice

MENTOR(I)/VODITELJ(I): Darinka Svečnjak

PODRUČJE/PREDMET: Bogatstvo običaja/

Priroda i društvo, Glazbena kultura, Likovna kultura, Tjelesna i zdravstvena kultura, Građanski odgoj

RAZRED(I)/UZRAST KOJIMAJE RADIONICA NAMIJENJENA: 1.- 4. r

PREDVIĐENI BROJ UČENIKA: do 20

PREDVIĐENI BROJ SATI: 9

Opći ciljevi radionice/radionica:

- Razviti kod djeteta od najranije dobi osjećaj poštovanja prema hrvatskoj tradicijskoj kulturi, potaknuti ga na očuvanje vlastitog identiteta.
- Očuvanje dječjeg tradicijskog stvaralaštva Hrvatskog zagorja.
- Poticanje dječje mašte, kreativnosti, pozornosti, spontanosti, imaginacije i stvaralačke inventivnosti.
- Razvijanje socijalnih vještina: zajedništvo, dogovor, suradnja.
- Jačanje pozitivne grupne dinamike.

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

NAZIV PRVE (1.) RADIONICE: Stare zaboravljene dječje igre	
Trajanje (školski sati): 3	
Cilj radionice:	
<ul style="list-style-type: none"> - Očuvanje starih igara Hrvatskog zagorja od zaborava, kroz igru i stvaralačku primjenu. - Razvijanje poštovanja prema kulturnoj baštini naših predaka. 	
Ishodi učenja:	Učenik/ca će moći:
PID OŠ B.3.3.	- usporediti dječje igre iz prošlosti s dječjim igrama iz sadašnjosti.
PID OŠ C.3.1.	- nabrojati tradicijske igre zavičaja.
PID OŠ C.2.1.	- uspoređivati ulogu i utjecaj pojedinca i zajednice na razvoj identiteta te promišljati o važnosti očuvanja baštine.
	- navesti primjere očuvanja kulturne i povijesne baštine zavičaja (Tradicijske igre zavičaja).
OŠ TZK A.2.1.	- izvoditi tradicijske igre: prirodne načine gibanja i mijenjati položaj tijela u prostoru.
OŠ TZK D.2.3.	- surađivati u elementarnim igrama i prihvaćati pravila igara.
osr C.1.4.	- razvijati nacionalni i kulturni identitet zajedništvom i pripadnošću skupini.
uku D.1.2.	- surađivati s drugima: ostvarivati dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađivati u različitim situacijama i biti spreman zatražiti i ponuditi pomoć.
Nastavne metode i oblici	- metoda prezentacije, igra, praktični rad, diskusija, razgovor, demonstracija, otkrivanje, uspoređivanje,

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

rada	- rad u paru, grupni rad, individualni rad
Nastavna i ostala oprema, pomagala i sredstva	- ruclji, jutene vreće, gumbi. lopta, plodovi, kamenčići, praćke, kotač od bicikla, drveni štap oblika rašlje
Mjesto realizacije	Igralište /dvorana OŠ Bedekovčina
Razrada radionice	Predviđene aktivnosti
<p>1. <u>Uvodna aktivnost</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Pripremljeno je sedam punktova za 7 igara u paru , uz svaki punkt nalazi se opis igre. - Svi učenici idu do svakog punkta gdje im učiteljica objašnjava način igranja određene igre. - Igre su : Školica, Skakanje u vreći, Slaganje zdenca, Križić- kružić s plodovima, Filjanje, Vođenje kotača sa štapom, Gaćanje praćkom <p>2. <u>Igranje igara u paru</u> Učenici se izvlačenjem kartončića s bojama podijele u parove. Svaki par igra jednu igru do 5 minuta. Zatim se parovi izmjenjuju. Igra se tako</p>	

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

dugo dok svi parovi ne odigraju sve igre.

- **Igra „Školica“**

Drvenim štapom ili kredom se na tlu nacrtaju kvadrati i unutar njih brojevi do 10. Prvi igrač baca kamenčić u prvo polje i jednom nogom preskače polje u kojem je kamenčić. Igrač nastavlja skakati kroz školicu na jednoj nozi i na povratku uzima kamen. Ako stane na dvije noge prije nego dođe do kraja, gubi igru. Tada igru nastavlja drugi igrač. Igrač koji prvi prođe školicu na jednoj nozi je pobjednik.

- **Igra „Skakanje u vreći“**

Na igralištu se stave znakovi za početak i cilj. Djeca navuku platnene vreće preko nogu i poredaju se na start. Nakon znaka počinju skakati prema cilju. Tko prvi dođe do cilja taj je pobjednik.

- **Igra: „Slaganje zdenca“**

Dvoje djece svako slaže svoj zdenac. Stave dva ruclja jedan nasuprot drugoga u razmaku od 5-10 cm, zatim preko njih još dva nasuprotno tako da slože zdenac. Postupak ponavljaju slažući ruclje u visinu. Pobjednik je onaj tko složi viši zdenac, odnosno kome se zdenac ne sruši.

- **Igra: „Križić-kružić s plodovima“**

Igraju dva igrača.

Od grančica se složi devet polja kao ljestve. Jedan igrač ima pet zrna kukuruza, a drugi pet oraha ili lješnjaka. Svaki igrač stavlja svoj plod u jedno polje dok netko ne složi tri ploda u red, stupac ili u koso.

- **Igra: „Filjanje“**

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

U tlu se iskopa mala jamica. Na udaljenosti od 1 m povuče se ravna crta. Igrači stanu iza crte i naizmjenično bacaju dugmad, tj. dugme stave na prste i palcem ga odgurnu. Svaki igrač ima isti broj dugmadi. Pobjednik je onaj igrač koji prvi pospremi svu svoju dugmad u jamicu.

- **Igra: „Vođenje kotača štapićem“**

Dvoje djece istovremeno krene voditi-kotrljati kotač od bicikla pomoću štapa s dva kraka. Ovo je igra takmičenja. Pobjednik je onaj igrač koji prvi dovede kotač do cilja, pazeći pri tom da mu kotač ne padne. Ako kotač padne igrač podigne kotač i nastavi ga dalje voditi do cilja.

- **Igra: „Gadanje praćkom“**

U šumi se nađe grana s dva kraka.

Od gume i komada kože, složena je praćka. Uzme se kamenčić, napne se praćkom i pogađa meta. Igra najmanje dva a može i više igrača. Meta se gađa 5 puta. Pobjednik je onaj tko više puta pogodi metu.

3. Igranje grupnih igara

Učiteljica objašnjava učenicima igranje grupnih igara: **Care, care gospodare.**

Okoš bokoš

Kokot

Skrivač

Svi učenici igraju te igre. Svaka igra izvodi se 15 minuta.

- **Igra: „Care, care, gospodare“**

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Potrebno je troje ili više igrača. Jedan je car, ostali ispituju koliko je sati.

Brojalicom: Tri mesara buhu klala odabire se Car.

„Care, care, gospodare: Koliko je sati?“

Car odgovara koliko koraka i koje veličine treba napraviti. Okrenut je leđima tako da ne vidi tko gdje stoji. Pobjednik je onaj koji prvi stigne do cara.

Koraci mogu biti: mravlji-stopalo ispred stopala
mišji-jednonožni skok
žablji- sunožni skok iz mjesta
mačji-sunožni skok sa zamahom
konjski-veliki skok sa zamahom

Car određuje koliki broj koraka će dati (npr: 3 mravlja,2 konjska i sl.)

Igra: „Okoš-bokoš“

Neograničeni broj igrača.

Sjedne se u krug, skupe se dlanovi u šake a jedan igrač kreće sa brojalicom:

Okoš bokoš prhne kokoš

Pita baja:

Koliko tebi kume treba jaja?

Pošto igrač koji izgovara brojalicu jednom rukom kod svake izgovorene riječi lupka suigrača po šaci , on umjesto te jedne ruke koristi svoju bradu od koje brojalica i kreće. Kod koga brojalica stane, taj igrač izgovara neki broj (npr. 7), te se tada broji do tog broja na čijoj ruci se zaustavi, taj igrač dalje igra samo drugom rukom.

Igra se nastavlja tako dugo dok ne ostane samo jedan igrač koji je pobjednik.

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

- **Igra: “Kokot“**

Brojalicom ili na neki drugi način izabere se igrač koji će prvi biti kokot. Ostala dva igrača stanu jedan nasuprot drugome, a igrač koji je kokot stane između njih. Igrači koji stoje jedan nasuprot drugome međusobno si bacaju loptu nastojeći da je kokot ne uhvati. Kad igrač koji je u sredini uspije uhvatiti loptu, onaj koji ju je neuspješno bacio, postaje kokot. Igra se nastavlja dok svi barem jednom nisu bili kokoti.

- **Igra „Skrivač“**

Izabere se jedan igrač koji žmiri i broji do 10 (ili nekog drugog dogovorenog broja). Ostali se igrači trebaju za to vrijeme čim bolje sakriti. Igrač koji žmiri ne smije varati i gledati kamo se ostali skrivaju. Kad nabroji do zadanog broja, uzvikne: „Tko se nije skrio, magarac je bio, ja idem!“ To je signal ostalima da ih počinje tražiti. Kad otkrije nekog od igrača, i jedan i drugi trebaju brzo otrčati do pika (mjesto na kojem igrač žmiri, odnosno odakle počinje tražiti igrače). Ako igrač koji je žmirio stigne prvi, uzvikne: “Pik pak za...!” (Ime igrača). Ako igrač koji se skrivao stigne prvi, uzvikne: „Pik, pak za mene!“ To znači da se spasio. Igrač koji je žmirio traži tako dugo dok ne pronađe sve igrače. Onaj kojeg je zadnjeg pronašao i „piknuo ga“ u sljedećem krugu žmiri. Ako su se svi igrači uspjeli „spasiti“, igrač koji je tražio nastavlja tražiti i u sljedećem krugu.

4. Završni dio

Iznošenje dojmova - Učenici iznose svoje dojmove koja im se igra više a koja manje sviđa i zašto.

Što nam je potrebno za igranje ovih igara?

Gdje se igraju te igre?

Usporedba današnjih igara s igrama iz prošlosti:

Možete li ih usporediti s igrama koje igrate vi danas?

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Diskusija: Prednosti i mane današnjih i tradicijskih igara
Odabir igre koju će vjerojatno igrati sa svojim prijateljima.

PRILOZI:

1. Projekt PŠ Poznanovec: Stare dječje igre Hrvatskog zagorja

IZVORI I LITERATURA:

1. Priručnik i prikaz projekta Srednje škole Zlatar: 2010, „Kaj su delali naši stari kad nisu delali“
2. *Knežević, Goran 2024 : Webinar: Dječje folklorno stvaralaštvo, Ethno, Zagreb*
3. *Knežević, Goran 2024 Seminar: Dječje tradicijske igre, plesovi i božićni prikazi, Goran Knežević, Ethno, Zagreb*
4. *Knežević, Goran 2024 Seminar: Djeca u proljetno ljetnim običajima, Goran Knežević, Ethno, Zagreb*
5. *Knežević, Goran 2010 Naše kolo veliko, Hrvatski dječji folklor, Gradivo iz 19. i 20 st., Ethno, Zagreb*
6. *Ivančan, Ivan 1971 Folklor i scena, Muzička biblioteka, Zagreb*

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

NAZIV DRUGE (2.) RADIONICE: Dječji tradicijski instrumenti	
Trajanje (školski sati): 3 sata	
<ul style="list-style-type: none"> - Cilj radionice: Dječje tradicijske instrumente sačuvati od zaborava i stvaralački ih primijeniti. - Razvijanje poštovanja prema kulturnoj baštini naših predaka. 	
Ishodi učenja:	Učenik/ca će moći:
PID OŠ B.3.3.	- prepoznati dječje tradicijske instrumente i stvaralački ih primijeniti (zviždaljke-frulice, rifljača, kuhače, poklopci, ptičeki, čegrtaljka)
PID OŠ C.3.1.	- usporediti slobodno vrijeme djece u zavičaju u prošlosti sa sadašnjim slobodnim vremenom djece, uočiti sličnosti i razlike.
OŠ GK B.2.4.	- navesti primjere očuvanja kulturne i povijesne baštine zavičaja (tradicijska jela, običaji, predmeti, igre zavičaja)
OŠ GK B.2.1	- upoznati hrvatsku tradicijsku pjesmu : Slaviček se ženil.
OŠ GK B.2.2.	- stvarati/improvizirati ritamske cjeline uz sviranje na tradicijskim glazbalima. - sudjelovati u zajedničkom pjevanju tradicijske pjesme: Slaviček se ženil.
Nastavne metode i oblici rada	- izvoditi tradicijsku pjesmu: Slaviček se ženil, uz sviranje ritma na tradicijskim glazbalima.
	<ul style="list-style-type: none"> • metoda demonstracije, otkrivanje, istraživanje, uspoređivanje, praktični rad, pjevanje, sviranje, kreativni rad • individualni i grupni

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Nastavna i ostala oprema, pomagala i sredstva	<ul style="list-style-type: none"> dječji tradicijski instrumenti, zviždaljke, rifljača, kuhače, poklopci, ptičeki, čegrtaljka laptop i projektor
Mjesto realizacije	Učionica OŠ Bedekovčina
Razrada radionice	Predviđene aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> <u>1.aktivnost-</u> Tradicija Hrvatskog zagorja – video: https://www.youtube.com/watch?v=e_wNU9z5O9A&t=5s - Učenici će nabrojati nekoliko tradicijskih običaja, jela ili predmeta koje su primijetili u videozapisu. <u>2.aktivnost</u> Život djece nekad na selu Razgovor: Što misliš, kako je nekada davno izgledao jedan dan u životu tvog vršnjaka na selu? Što su djeca radila kad nisu bila u školi? Kako su nastajala dječja glazbala? Većina ih je imala stalna zaduženja, odnosno poslove na imanju. Jedan od njih bio je i čuvanje stada na ispaši. To je često trajalo i više od nekoliko sati. Što misliš, kako su djeca kratila vrijeme na paši? 	

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Neki od njih igrali su igre, ako ih je bilo više. Ali ako su bili sami, morali su se sami zabaviti. Tako su često nastajala razna jednostavna glazbala napravljena od materijala koji su mogli naći oko sebe.

Ugledajući se i oponašajući odrasle svirače izrađivala su svoje instrumente od predmeta koji su ih okruživali u kući, plodovi u prirodi, sve ono što je bio dio njihove svakidašnjice.

Izrada glazbala- svirala: <https://www.youtube.com/watch?v=G8i1IXZJ1ic&t=2s>

- **3.aktivnost**

Upoznavanje s dječjim tradicijskim glazbalima

Teorijski dio : Prezentacija: Tradicijska glazba sjeverne i sjeverozapadne Hrvatske

<https://hr.izzi.digital/DOS/2386/8844.html>

Upoznavanje s dječjim tradicijskim glazbalima: čegrtaľjka, frulica, zviždaljka ptičica, kuhače, poklopci , drveni štapići, štapići od kukuruzovine, rifljača.

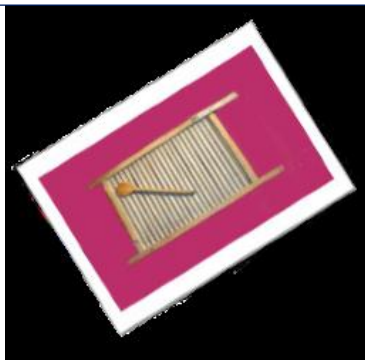
Učenicima se pokazuje na svakom glazbalu kako nastaje zvuk.

Svaki učenik na svakom glazbalu proizvede zvuk.

- Uspoređivanje zvukova pojedinog glazbala

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

rifljača – zvuk nastaje struganjem kuhače po rifljači

zviždaljka – ptičica- zvuk nastaje titranjem zraka koje se upuhuje u glazbalo

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

čegrtaljka- zvuk nastaje vrtnjom drške

udaraljke od kukuruzovine-zvuk nastaje udaranjem kukuruzovine o kukuruzovinu

poklopca od lonaca- zvuk nastaje udaranjem jednog poklopca o drugi

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

frulica- zvuk nastaje titranjem zraka koje se upuhuje u glazbalo

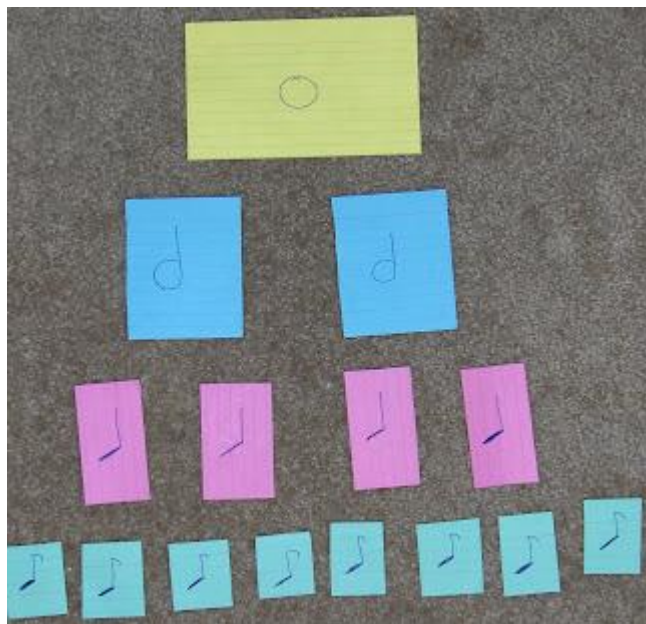

tamburica- zvuk nastaje titranjem žice

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

- **4.aktivnost**
Praktični dio: Stvarati/improvizirati ritamske cjeline uz sviranje na tradicijskim glazbalima

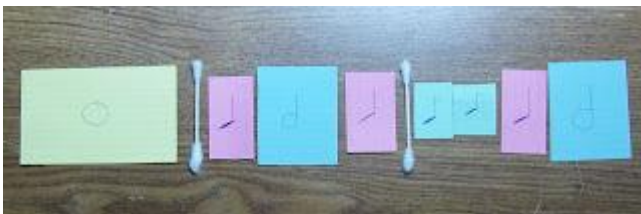
Učiteljica objašnjava vrijednost glazbenih nota.

Glazbene note povezane su na isti način kao što su kartice s bilješkama. Postoje 2 polovične note u cijeloj noti, 4 četvrtine u cijeloj noti, 2 osmine u četvrtini i tako dalje.

PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

Učenici stvaraju ritamske cjeline u paru:
Svaki par oblikuje 3 takta tako da svaki takt ima vrijednost trajanja 4 dobe, npr.

Učenici zatim sviraju svoje ritamske cjeline na način da svaki instrument svira točno određenu notu.

(npr.- čegrtaljka= cijela nota
poklopci od lonca i rifljača=polovinka
frulice i zviždaljke=četvrtinke
udaraljke od kukuruzovine ili drva=osminke

- **5.aktivnost**
Obrada pjesme po sluhu

Slaviček se ženil

Slaviček se ženil s bukovoga grada
Njegova je zaručnica slavičica mlada
Hitro, hitro, bom, bom, bom
Vesele gosti služil bom

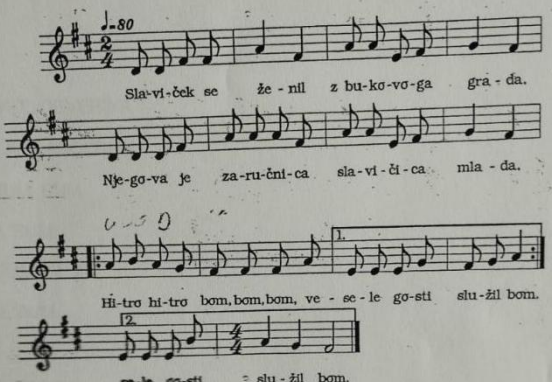
PROJEKT "Težimo izvrsnosti 9"

- **6.aktivnost**

Izvođenje tradicijske pjesme: Slaviček se ženil, uz sviranje ritma na tradicijskim glazbalima

SLAVIČEK SE ŽENIL
(Mače, Hrvatsko zagorje)

Mače, 1988. Zapisala: P. Bišćan

Slaviček se ženil z bukovoga grada.
Njegova je zaručnica slavičica mlada.
Hitro hitro bom, bom, bom, vesele gosti služil bom.
Hitro hitro bom, bom, bom, vesele gosti služil bom.

Slaviček se ženil z bukovoga grada.
Njegova je zaručnica slavičica mlada.
Hitro, hitro, bom, bom, bom,
vesele gosti služil bum.
Hitro, hitro, bom, bom, bom,
vesele gosti služil bum.

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Učenici pjevaju pjesmu i istovremeno sviraju ritam pjesme na način da svaki instrument svira točno određenu notu, npr.

čegrtaljka=polovinka

poklopci od lonca i rifljača=četvrtinke u 1. i 3.redu

udaraljke od kukuruzovine ili drva=osminke u 1. redu

frulice i zviždaljke=četvrtinke u 2. i 4. redu

kuhače=osminke u 2. redu

- **7.aktivnost**
Iznošenje dojmova

PRILOZI:

1. Tradicijska glazba središnje i sjeverozapadne Hrvatske

<https://hr.izzi.digital/DOS/2386/8844.html>

2. Izrada glazbala- svirala: <https://www.youtube.com/watch?v=G8i1IXZJ1ic&t=2s>

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

3. Tradicija Hrvatskog zagorja https://www.youtube.com/watch?v=e_wNU9z5O9A&t=5s
4. Notni zapis pjesme : Slaviček se ženil
5. Dječja tradicijska glazbala-slike

IZVORI I LITERATURA:

1. *Webinar: Dječje folklorno stvaralaštvo, Goran Knežević*
2. *Seminar: Djeca u proljetno ljetnim običajima, Goran Knežević*
3. *Naše kolo veliko, Hrvatski dječji folklor, Gradivo iz 19. i 20. st., Zagreb, 2010, Ethno*
4. *Dječje narodne pjesme i plesovi u Hrvatskom zagorju, zbirka pjesama za razrednu nastavu, učiteljica Marija Klasić*
5. *Folklor i scena, Ivan Ivančan, Zagreb 1971., Muzička biblioteka*

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

NAZIV TREĆE (3.) RADIONICE: Izrada kinča -tradicijskog cvijeća/ukrasa od krep papira

Trajanje (školski sati): 3 sata

Cilj radionice: Očuvanje izrade kinča i njegova promocija

<p>Ishodi učenja:</p> <p>OŠ LIK A.3.2.</p> <p>OŠ LIK B.3.2.</p> <p>OŠ LIK C.3.2.</p> <p>osr C.1.4.</p> <p>uku D.1.2.</p>	<p>Učenik/ca će moći:</p> <ul style="list-style-type: none"> -istražiti likovni materijal (krep papir) u svrhu izrade likovnog uratka (tradicijskog ukrasa). - demonstrirati fine motoričke vještine (preciznost, usredotočenje, koordinacija prstiju i očiju, sitni pokreti). - prepoznati da je zadani likovni/vizualni problem moguće riješiti na više (jednakovrijednih) načina. - prepoznati razinu osobnog zadovoljstva u stvaralačkom procesu. -opisati djelo kulturne i tradicijske baštine svog kraja te navesti poveznice s društvenim kontekstom u kojem su nastala (način života, običaji). -razviti nacionalni i kulturni identitet zajedništvom i pripadnošću skupini. -surađivati s drugima: ostvarivati dobru komunikaciju s drugima, uspješno surađivati u različitim situacijama i spreman je zatražiti i ponuditi pomoć.
<p>Nastavne metode i oblici rada</p>	<p>metoda demonstracije, razgovora, učenje otkrivanjem, kreativan rad, uspoređivanje individualan i grupni rad</p>

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

Nastavna i ostala oprema, pomagala i sredstva	krep papir, žica, škare, konac, ljepilo, drveni štapić
Mjesto realizacije	Učionica OŠ Bedekovčina
Razrada radionice	Predviđene aktivnosti
<ul style="list-style-type: none"> • <u>1.aktivnost</u> -predstavljanje gošća na radionici, članica Udruge Našenina -najava izrade kinča (što je kinč i koja mu je bila namjena, zašto se izrađivao) • <u>2.aktivnost</u> -Demonstracija načina izrade tradicijskog ukrasa /članica udruge <u>Našenina</u> - potreban materijal i pribor -odabir boje -način oblikovanja ukrasa krep papira: dijelovi latica, tučak i list, rezanje latica, savijanje -rezanje žice -oblikovanje cvijeta: nizanje latica oko žice • <u>3.aktivnost</u> -oblikovanje tradicijskog ukrasa u paru • <u>4.aktivnost</u> 	

PROJEKT “Težimo izvrsnosti 9”

-individualno oblikovanje tradicijskog ukrasa

- **5.aktivnost**
- oblikovanje buketa i vjenčića za glavu

PRILOZI:

1. Slike kinča

IZVORI I LITERATURA:

1. *Članice Udruge Našenina-vezilje Bedekovčina*
2. *Kinč ukras od krep papira* <https://www.youtube.com/watch?v=MTM1asdsdOs>
3. Crepe paper Gerbera tutorial | How to make paper daisy | DIY flower decor
<https://www.youtube.com/watch?v=owviQQeYoH0>
4. *Naše kolo veliko, Hrvatski dječji folklor, Gradivo iz 19. i 20 st., Goran Knežević, Zagreb, 2010, Ethno*

